

МІЖРЕГІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ УПРАВЛІННЯ ПЕРСОНАЛОМ

МАУП

**МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
ЩОДО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ САМОСТІЙНОЇ
РОБОТИ СТУДЕНТІВ
з дисципліни
“АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ”
(для бакалаврів)**

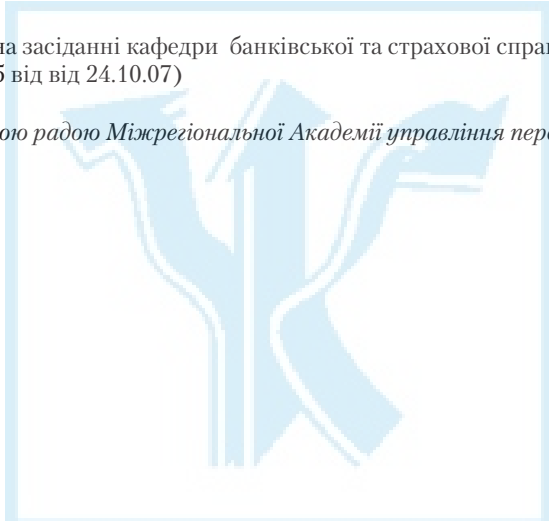
МАУП

Київ
ДП «Видавничий дім «Персонал»
2008

Підготовлено старшим викладачем кафедри банківської та страхової справи
Н. І. Чередніченко

Затверджено на засіданні кафедри банківської та страхової справи
(протокол № 5 від від 24.10.07)

Схвалено Вченою радою Міжрегіональної Академії управління персоналом

Чередніченко Н. І. Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи студентів з дисципліни “Аналіз інвестиційних проектів” (для бакалаврів) — К.: «Вид. дім «Персонал», 2008. — 59 с.

Методичні рекомендації містять пояснювальну записку, загальні рекомендації щодо організації самостійної роботи, тематичний план, зміст дисципліни “Аналіз інвестиційних проектів”, контрольні та дискусійні питання до семінарських завдань, практичні завдання для аудиторної та позааудиторної роботи, завдання для самостійної роботи, тестові завдання, а також список літератури.

- © Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП), 2008
- © ДП «Видавничий дім «Персонал», 2008

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

Предметом курсу є методологічні основи та практичні заходи економічної експертизи та оцінки реальності й ефективності інвестиційного проекту для прийняття інвестором рішення. Проектування є одним з найважливіших етапів в інвестиційному процесі, оскільки технологічні, фінансові, й управлінські рішення досить важко скоригувати без значних втрат уже після початку робіт.

Мета дисципліни “Аналіз інвестиційних проектів” – навчити студентів працювати з інвестиційним проектом як основною формою планування й обґрунтування інвестицій. Поставлена мета реалізується через такі *завдання*:

- вивчити структуру інвестиційного проекту;
- проаналізувати особливості здійснення капіталовкладень, їх мотивацію, форми відтворення, об’єкти тощо;
- навчитися аналізувати зовнішні умови реалізації проекту;
- вивчити кількісні та якісні критерії, що застосовуються при проведенні фінансово-економічної оцінки інвестиційних проектів;
- засвоїти методи оцінювання фінансової спроможності, ефективності проектів, інвестиційних ризиків проекту та набути навичок їх застосування;
- ознайомитися з організацією управління проектом тощо.

У програму вивчення курсу закладено широкий спектр кількісних розрахунків, які студенти мають виконувати в процесі навчання.

Важливою складовою роботи студентів є самостійна підготовка ними матеріалів, питань, завдань із кожної теми навчального курсу. Оскільки навчальним планом передбачено навчальний час для самостійної роботи студентів, частина обов’язкового програмного матеріалу виноситься на самостійне вивчення.

Самостійна робота є обов’язковою при підготовці до практичних занять, для складання заліку з навчальної дисципліни, тому вона повинна мати систематичний та плановий характер і обов’язково завершуватись перевіркою знань студентів.

Самостійна робота є складовою навчального процесу, важливим чинником, який формує вміння навчатися, сприяє активізації засвоєння знань. Значення та статус самостійної роботи зростають

при запровадженні кредитно-модульної технології навчання, за якою скорочується обсяг аудиторної роботи.

Мета самостійної роботи – сприяти засвоєнню в повному обсязі навчальної програми та формуванню самостійності як особистісної риси та важливої професійної якості, а саме вміння систематизувати, планувати та контролювати власну діяльність.

Форми самостійної роботи:

- опрацювання лекційного матеріалу;
- підготовка до практичних занять;
- самостійна робота з підручником, науковою та періодичною літературою;
- вивчення та аналіз законодавчих і нормативних документів;
- пошук і опрацювання матеріалів через мережу Інтернет;
- узагальнення та аналіз фактичних даних;
- проведення самостійних наукових досліджень;
- підготовка аналітичних записок, доповідей, рефератів, презентацій;
- виконання індивідуальних завдань;
- написання контрольних робіт;
- підготовка до заліку.

Методичні рекомендації щодо забезпечення самостійної роботи з дисципліни “Аналіз інвестиційних проектів” розроблені відповідно до програми курсу “Аналіз інвестиційних проектів” для студентів напряму підготовки 050 “Економіка і підприємництво” освітньо-кваліфікаційних рівнів “бакалавр”, “спеціаліст”. Методичні рекомендації призначені для підготовки до практичних і семінарських занять, самостійної та індивідуальної роботи над дисципліною, підготовки до семестрового контролю студентів як стаціонарної, так і заочної форм навчання.

Відповідно до програми курсу збірник містить завдання з основних розділів курсу “Аналіз інвестиційних проектів”.

ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН
дисципліни
“АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ”

№ пор.	Назва змістового модуля і теми
	Змістовий модуль I. Методологія проектного аналізу
1	Проектний аналіз в інвестиційній діяльності
2	Технологія розробки інвестиційного проекту та його складові
3	Інституціональний аналіз проекту
	Змістовий модуль II. Функціональні аспекти проектного аналізу
4	Оцінка фінансової спроможності проекту
5	Аналіз комерційної здійснюваності проекту
6	Оцінка розрахункової ефективності проекту
7	Визначення інвестиційного ризику проекту
8	Аналіз виробничого плану проекту
9	Аналіз соціальних аспектів проекту
10	Організація управління проектом. Прийняття рішення у проектному аналізі
Разом годин: 108	

ЗМІСТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ
з дисципліни
“АНАЛІЗ ІНВЕСТИЦІЙНИХ ПРОЕКТІВ”

Змістовий модуль I. Методологія проектного аналізу

Тема 1. Проектний аналіз в інвестиційній діяльності

Сутність реальних інвестицій. Інвестиції оновлення та чисті інвестиції. Форми реальних інвестицій. Об'єкти реального інвестування.

Поняття інвестиційного проекту. Структура інвестиційного проекту. Проект як первинний об'єкт інвестиційної діяльності. Життєвий цикл проекту та його фази. Стадії інвестиційного проекту. Класифікація інвестиційних проектів. Стратегічні та технічні проекти. Проекти реального та фінансового інвестування. Проект як форма реалізації інвестиційної стратегії. Місце інвестиційного проектуван-

ня в інвестиційній діяльності. Якість проекту і ефективність інвестування.

Учасники реалізації проекту. Стратегічні принципи реалізації проекту. Комп'ютерні технології проектування. Схема аналізу інвестиційного проекту.

Література: основна [6; 23; 24; 26; 27; 31; 33–38; 43–55; 51–54; 66; 69; 70];
додаткова [80; 81; 87]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Зміст та особливості реального інвестування.
  2. Характеристика форм реального інвестування (придбання цілісних майнових комплексів, модернізація, розширення, реконструкція тощо).
  3. Характеристика об'єктів реального інвестування (об'єкти невиробничого призначення, будови, черги будівництва, пускові комплекси тощо).
  4. Визначення та структура інвестиційного проекту.
  5. Класифікація інвестиційних проектів: тип, клас, масштаб, тривалість, вид, складність.
  6. Фази реалізації інвестиційного проекту та характеристика їх стадій (передінвестиційна, інвестиційна, експлуатаційна).
1. Суб'єкти (учасники) інвестиційної діяльності:
    - прями: кредитори, інвестори, замовники, консалтингові й страхові компанії, забудовники тощо;
    - непрямі: державні органи управління, міжнародні фінансово-кредитні установи, громадські організації.

Теми рефератів

1. Реальні інвестиції: зміст, джерела фінансування, форми реалізації.
2. Зміст та структура інвестиційного проекту, форми існування.
3. Життєвий цикл проекту: характеристика фаз і стадій реалізації проекту.
4. Характеристика суб'єктів інвестиційної діяльності.
5. Об'єкти реального інвестування.
6. Характеристика форм реального інвестування.

7. Етапи реалізації проекту та відповідні їм завдання інвестора.
8. Загальна та інвестиційна стратегія підприємства.

Тема 2. Технологія розробки інвестиційного проекту та його складові

Етапи процесу інвестування. Етапи розробки інвестиційного проекту. Ідентифікація проекту. Бізнес-план проекту як концентроване відображення його економічного аспекту. Вимоги до обсягу та структури бізнес-плану проекту. Мета і завдання розробки проекту. Розробники проекту.

Основний зміст проекту. Опис компанії (базового підприємства, на яке орієнтовано проект). Продукт, на виготовлення якого проект спрямовано. Сфера діяльності (галузь проекту). Маркетинговий план і стратегія. Виробничий план проекту. Науково-дослідні розробки. Підбір персоналу та соціальний аспект проекту. Управління проектом та організація його реалізації. Аналіз ризиків реалізації проекту. Фінансовий план проекту.

Література: основна [23; 24; 26–29; 31; 33–38; 42–45; 47; 51–54; 59; 66; 69; 70];
додаткова [72; 73; 78; 81; 87; 88; 91]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Характеристика етапів процесу інвестування.
2. Зміст стратегічного планування проекту.
3. Зміст оперативного планування проекту.
4. Структура бізнес-плану. Характеристика його складових (фінансова, маркетингова, виробнича, організаційна складові тощо).
5. Характеристика етапів реалізації інвестиційного проекту.

Питання, що виносяться на самостійне опрацювання

1. Ідентифікація проекту (визначення масштабу, галузі, складу, виду, типу, джерел фінансування, періодів реалізації).

Теми рефератів

1. Зміст, послідовність і напрями аналізу інвестиційного проекту.
2. Зміст методики UNIDO щодо оцінки та аналізу інвестиційних проектів.

3. Етапи процесу інвестування.
4. Мета складання та структура бізнес-плану.
5. Технологія розробки бізнес-плану інвестиційного проекту.
6. Ідентифікація проекту.
7. Етапи розробки інвестиційного проекту.
8. Визначення відповідності інвестиційного проекту стратегії розвитку підприємства.

Тема 3. Інституціональний аналіз проекту

Оцінка реалістичності проекту з урахуванням організаційних, адміністративних, юридичних аспектів його реалізації, відповідності внутрішніх і зовнішніх умов. Оцінка детальності та повноти розробки проекту. Життєвий термін проекту. Географічні, регіональні умови проекту. Транспортна та інженерна інфраструктура місця реалізації проекту.

Аналіз зовнішніх умов проекту. Інвестиційна привабливість галузі, регіону, підприємства. Відповідність показників ефективності проекту критеріям інвестора. Аналіз управлінських можливостей виконавців проекту: мотивація, попередній інвестиційний досвід.

Співвідношення проекту і базового підприємства. Наявність плану управління проектом. Розподіл відповідальності за управління та кінцеві результати проекту.

Юридичні умови проекту. Право власності на активи проекту та його результати. Юридична форма проекту та базового підприємства. Права засновників проекту. Права інвестора.

Література: основна [14; 20; 21; 23; 24; 26–31; 33–38; 42–45; 47; 51; 54; 57; 59; 63; 66; 69; 70];
додаткова [74; 76; 79; 80; 92; 97–99; 106]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Напрями аналізу зовнішніх умов проекту (прогнозованість макроекономічної ситуації; фінансова стабільність; збалансованість пропорцій бюджетної системи, монетарної політики, стану платіжного балансу країни; податкова система; стан фінансового ринку та банківської системи, вартість кредитних ресурсів; прогноз розвитку економіки країни, тенденції зростання доходів населення, темпи і рівень споживання; фаза економічного циклу економіки країни).

2. Критерії оцінки інвестиційної привабливості підприємства (загальна характеристика виробництва, технічна база, номенклатура про-

дукції, виробничі потужності, статутний фонд, обсяг прибутку за останні роки, фінансовий стан, структура витрат на виробництво), галузі (місце галузі в економіці, організація, рівень державного втручання, технічна база і виробничий апарат, соціальна значущість тощо).

3. Критерії оцінки інвестиційної привабливості регіону (рівень економічного розвитку, наявність інвестиційної інфраструктури, рівень інженерної та транспортної інфраструктури, рівень соціального розвитку, стан місцевих ринків, наявність необхідних матеріальних, енергетичних та трудових ресурсів).

Питання для самостійного опрацювання

Юридичні умови проекту (законодавча та нормативна база; укладені чи підготовлені договори; установчі документи, свідоцтво про право власності на майно, інтелектуальну власність тощо).

Завдання для самостійної роботи

На основі Методики інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій ознайомтеся з основними показниками та їх нормативними значеннями, що використовуються для оцінки інвестиційної привабливості підприємства.

Теми рефератів

1. Оцінка інвестиційної привабливості регіону.
2. Оцінка інвестиційної привабливості галузі.
3. Оцінка інвестиційної привабливості підприємства.
4. Вплив зовнішніх чинників на реалізацію проекту в сучасних умовах економіки України.
5. Юридичні умови реалізації проекту.
6. Аналіз зовнішніх умов проекту.
7. Особливості аналізу інвестиційного проекту в умовах економіки України.
8. Інвестиційний комплекс країни.
9. Аналіз поточного стану та прогнозування макроекономічного середовища інвестицій.

Тестові завдання для самоконтролю до тем 1, 2 і 3

1. Порівняно з фінансовим, особливостями реального інвестування є:

- а) високий рівень ліквідності;

- б) низька здатність генерувати прибуток;
- в) висока здатність генерувати прибуток;
- г) високий ступінь протиінфляційного захисту;
- д) низький рівень протиінфляційного захисту.

2. Інвестиційна операція, пов'язана із заміною парку устаткування або доповненням його новими видами і спрямована на протистворення активної частини виробничих основних фондів, є такою формою реального інвестування:

- а) придбання цілісного майнового комплексу;
- б) модернізація;
- в) реконструкція;
- г) відновлення устаткування;
- д) інноваційне інвестування в нематеріальні активи.

3. Реальні інвестиції, що здійснюються за рахунок відтворення засобів праці, спожитих у виробничому циклі, є інвестиціями:

- а) валовими;
- б) оновлення;
- в) розширення.

4. Сукупність об'єктів (або їх частин) основного, підсобного та обслуговуючого призначення, енергетичного, транспортного й складського господарства, зв'язку, інженерних комунікацій, благоустрою, що забезпечують випуск продукції або надання послуг, передбачених проектом, визначається як:

- а) черга будівництва;
- б) будова;
- в) пусковий комплекс;
- г) об'єкт будівництва;
- д) цілісний майновий комплекс.

5. Інвестиційна пропозиція, яка спрямована на заміну активів, що майже спрацювали або потребують високих витрат на підтримання їх у робочому стані, і яка не сприяє значному покращанню діяльності, є пропозицією:

- а) скорочення витрат;
- б) розширення;
- в) заміщення;
- г) нової продукції;
- д) стратегії;
- е) статутної діяльності.

6. Юридична (фізична) особа, яка видає замовлення на виконання робіт (послуг) на будівництво об'єктів, укладає підрядний договір (контракт), контролює вартість будівництва за строками введення і якістю виконаних робіт та здійснює їх оплату, — це:

- а) інвестор;
- б) замовник;
- в) забудовник.

7. Інвестиції, що спрямовані на створення й відновлення основних фондів і фінансуються з державного бюджету та бюджетних позик, визначаються як:

- а) державні капітальні вкладення;
- б) державні централізовані капітальні вкладення;
- в) змішані капітальні вкладення.

8. Господарський об'єкт із завершеним циклом виробництва продукції (робіт, послуг) — це:

- а) черга будівництва;
- б) пусковий комплекс;
- в) об'єкт будівництва;
- г) цілісний майновий комплекс.

9. Інвестиційна пропозиція, що стосується вже існуючих продуктів і спрямована на збільшення обсягів виробництва, поліпшення сервісних і дистрибуторських можливостей, підвищення якості продукту або для підтримки чи зміцнення конкурентної позиції фірми, є пропозицією:

- а) скорочення витрат;
- б) розширення;
- в) заміщення;
- г) нової продукції;
- д) стратегії;
- е) статутної діяльності.

10. Сукупність будівель і споруд (об'єктів), будівництво та реконструкція яких здійснюється, як правило, за єдиною проектно-кошторисною документацією із зведеним кошторисним розрахунком вартості будівництва, — це:

- а) черга будівництва;
- б) будова;
- в) пусковий комплекс;
- г) об'єкт будівництва;
- д) цілісний майновий комплекс.

11. Юридична особа, яка забезпечує фінансування капітальних вкладень та їх освоєння підрядним або господарським способом, — це:

- а) інвестор;
- б) замовник;
- в) забудовник.

12. Інституційним інвестором, що здійснює прямі інвестиції з метою отримання повного контролю, є:

- а) фінансова група;
- б) інвестиційна компанія;
- в) холдингова компанія;
- г) фінансова компанія.

13. Інвестори — це суб'єкти інвестиційної діяльності, які:

- а) приймають рішення про вкладання власних коштів в об'єкти інвестування;
- б) приймають рішення про вкладання власних, позикових і залучених майнових та інтелектуальних цінностей в об'єкти інвестування;
- в) забезпечують реалізацію інвестицій, виступаючи в ролі кредиторів;
- г) приймають рішення про вкладання коштів на підставі доручення кредитора.

14. Обсяг валових інвестицій відрізняється від обсягу чистих інвестицій розміром:

- а) амортизаційного фонду;
- б) виплачених податків;
- в) зміни цін;
- г) використання в інвестиціях позикових коштів.

15. Придбання будинків, споруд, інших об'єктів нерухомої власності, основних і нематеріальних фондів, які підлягають амортизації, — це:

- а) пряма інвестиція;
- б) реальна інвестиція;
- в) капітальна інвестиція;
- г) реінвестиція;
- д) фінансова інвестиція.

16. Інституційний інвестор, який фінансує обране за певним критерієм, визначене, досить вузьке коло інших компаній, не

здійснює диверсифікації вкладень і не володіє контрольними пакетами акцій компанії, що нею фінансуються, є:

- а) інвестиційною компанією;
- б) фінансовою компанією;
- в) холдинговою компанією.

17. Система (сукупність) документів і організаційних заходів, необхідних для здійснення інвестиційного рішення, — це:

- а) бізнес-план;
- б) інвестиційний проект.

18. Обмежена за часом цілеспрямована зміна системи зі встановленими вимогами до якості результатів, з можливими межами витрат коштів та ресурсів і специфічною організацією з розробки та реалізації є:

- а) інвестиційною діяльністю;
- б) інвестиційним проектом;
- в) бізнес-планом.

19. Які з перелічених ознак є характеристиками інвестиційної привабливості галузі:

- а) соціальна значущість галузі (кількість робочих місць, середня заробітна плата, соціальна орієнтація продукції тощо);
- б) рівень державного регулювання в галузі;
- в) рівень профспілкового руху в галузі;
- г) умови виходу на ринок галузі.

20. Середньотерміновим є інвестиційний проект з тривалістю:

- а) до 1 року;
- б) до 3 років;
- в) до 5 років;
- г) до 10 років;
- д) понад 10 років.

21. Упровадження передових технологій без зміни профілю виробництва відповідає такій формі інвестиційного проекту:

- а) нульовий проект;
- б) реконструкція;
- в) розширення.

22. Детальне опрацювання проекту, що передбачає укладення контрактів, участь у тендерах, оцінку пропозицій та проведення переговорів, відповідає такій фазі інвестиційного циклу:

- а) передінвестиційна;

- б) інвестиційна;
- в) експлуатаційна.

23. Переобладнання діючих цехів та об'єктів основного, підсобного та обслуговуючого призначення, як правило, без розширення існуючих будівель і споруд основного призначення, пов'язане з удосконаленням виробництва та підвищенням його техніко-економічного рівня на основі досягнень НТП, що здійснюється з метою збільшення виробничих потужностей, поліпшення якості продукції чи зміни її номенклатури, без збільшення кількості працівників при одночасному поліпшенні умов праці, є:

- а) придбанням цілісного майнового комплексу;
- б) розширенням;
- в) реконструкцією;
- г) відновленням устаткування;
- д) інноваційним інвестування в нематеріальні активи.

24. Короткострокові заходи, що здійснюються в експлуатаційній фазі інвестиційного проекту і спрямовані на реорганізацію фінансового управління, управління запасами, попереджувальне технічне обслуговування, які не потребують значних капіталовкладень, – це:

- а) діагностика підприємства;
- б) моніторинг проекту;
- в) реабілітація підприємства;
- г) експертиза проекту.

25. Фірми, що здійснюють розробку на договірних засадах документації – інформаційної, науково-технічної, проектно-кошторисної – на основі сформованих баз даних про умови розміщення об'єктів, про галузеві, територіальні та міжрегіональні рівні конкуренції, нормативи, технічні умови виробництва, регіональні рівні цін на інвестиційні товари, є:

- а) фірмами-девелоперами;
- б) фірмами-ріелтерами;
- в) інжиніринго-консалтинговими фірмами;
- г) аудиторськими фірмами.

Змістовий модуль II. Функціональні аспекти проектного аналізу

Тема 4. Оцінка фінансової спроможності проекту

Структура фінансового плану проекту. Обсяг і структура інвестиційних витрат за проектом. Джерела фінансування проекту. Інвестиції в основні, оборотні засоби, науково-дослідні розробки.

Поточні доходи від проекту. Обсяг реалізації товарів і послуг. Поточні витрати на виробництво (обсяг і структура за елементами). Змінні та умовно-постійні витрати.

Аналіз відповідності фінансових потоків за проектом (доходів і витрат) у цілому та на кожному відрізку реалізації проекту. Планування прибутку (поточний прибуток і прибуток за проектом у цілому). Звіт про рух коштів за проектом.

Бухгалтерський облік за проектом. Прогноз показників бухгалтерського балансу до завершення реалізації проекту. Прогноз фінансової віддачі проекту.

Фінансово-економічний аналіз стабільності підприємства, на базі якого реалізується проект (аналіз грошових потоків, ліквідності балансу, платоспроможності, фінансової стабільності, поточної ринкової вартості тощо).

Література: основна [3; 4; 19; 23; 24; 26; 27; 29; 31; 33–38; 41–45; 47; 51–55; 59–62; 66; 69; 70];
додаткова [71; 75; 84; 87; 95; 96; 100; 103; 109; 111; 112]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Структура фінансового плану проекту (прогнози доходів і витрат, грошових потоків, активів і пасивів, графіки погашення заборгованості, засоби фінансування тощо).

2. Складові поточних доходів і витрат за проектом. Змінні та умовно-постійні витрати.

Дискусійне питання до семінарського заняття

Систематизуйте способи фінансування інвестиційних проектів за допомогою різних джерел. Проведіть порівняльний аналіз переваг чи недоліків фінансування за рахунок власних, позичених або залучених коштів.

Питання для самостійного опрацювання

1. Складові звітності: бухгалтерський баланс, звіт про прибуток і збиток, звіт про рух коштів. Структура та використання для аналізу проекту.

2. Фінансові коефіцієнти, що застосовуються для оцінки ліквідності, фінансової стійкості, рентабельності підприємства тощо. Зміст, нормативні значення та порядок обчислення.

3. Функції фінансового менеджера у процесі формування фінансового плану.

Завдання до практичного заняття

Завдання 1. Порядок формування балансу за проектом.

Приватний підприємець створює підприємство з виробництва виробів з пластмаси:

- 1) підприємство зареєстроване зі статутним фондом 200 тис. грн. (02.03.07 р.);
- 2) підприємство отримує банківську позику на 100 тис. грн. (04.03.07 р.);
- 3) придбано технологічне обладнання вартістю 150 тис. грн. і сировину для забезпечення виробничого процесу на суму 100 тис. грн. (10.03.07 р.);
- 4) підприємство виробило і реалізувало продукцію на суму 150 тис. грн. (30.03.07 р.) При цьому було витрачено заготовленої сировини на 50 тис. грн. та оплачено загальні (постійні) витрати у сумі 30 тис. грн. У результаті прибуток підприємства становив 70 тис. грн., з яких 17,5 тис. грн. (25 %) підприємство має виплатити до держбюджету у вигляді податку на прибуток.

Визначити розмір чистого прибутку підприємства та послідовно заповнити таблицю.

АКТИВИ	Тис. грн.	ПАСИВИ	Тис. грн.
Кошти		Акціонерний капітал	
Матеріальні запаси		Банківська позика	
Обладнання		Заборгованість по виплатам	
		Прибуток	
<i>Сума активів</i>		<i>Сума пасивів</i>	

Завдання 2. Формування “Звіту про рух грошових коштів. На прикладі умовного підприємств поетапно сформувані “звіт про рух грошових коштів”:

- 1) при створенні нового підприємства планують: залучити кошти інвестора на суму 800 тис. грн., а на 400 тис. грн. отримати банківську позику; придбати обладнання для організації виробництва на суму 1 млн. грн.; загальні витрати першого місяця становитимуть 10 тис. грн.;
- 2) для придбання сировини й матеріалів планується витратити 290 тис. грн., а дефіцит обігових коштів покрити короткостроковою банківською позиною в розмірі 350 тис. грн., сплатити відсотки за користування позиковим капіталом;
- 3) запланований обсяг реалізації продукції на третій місяць на 610 тис. грн.; придбання сировини і матеріалів (змінні витрати) для безперервності забезпечення виробництва — 290 тис. грн.; сплатити відсотки за користування позиковим капіталом;
- 4) запланований обсяг реалізації продукції на 4 місяць — 820 тис. грн., погашення короткострокового кредиту — 350 тис. грн. та виплата відсотків.

<i>Назва статті</i>	<i>1-й місяць</i>	<i>2-й місяць</i>	<i>3-й місяць</i>	<i>4-й місяць</i>
<i>Обсяг продажу</i>				
<i>Змінні витрати</i>				
<i>Операційні (загальні витрати)</i>				
<i>Відсотки по кредитах</i>				
<i>Податки та інші виплати</i>				
<i>Грошовий потік від виробничої діяльності</i>				
<i>Витрати на придбання активів</i>				
<i>Надходження від реалізації активів</i>				
<i>Грошовий потік від інвестиційної діяльності</i>				
<i>Акціонерний капітал</i>				
<i>Позиковий капітал</i>				
<i>Виплати на погашення позик</i>				
<i>Виплати дивідендів</i>				
<i>Грошовий потік від фінансової діяльності</i>				
<i>Баланс коштів на початок періоду</i>				
<i>Баланс коштів на кінець періоду</i>				

Теми рефератів

1. Фінансовий план інвестиційного проекту: зміст, формування та складові.
2. Фінансовий аналіз проекту. Функції фінансового менеджера.
3. Способи фінансування інвестиційних проектів.
4. Постійні та змінні витрати за проектом.
5. Аналіз фінансових ризиків проекту.
6. Аналіз збалансованості фінансових потоків за проектом.
7. Аналіз експлуатаційних (поточних) витрат за проектом.
8. Планування прибутку в інвестиційному проекті.

Тема 5. Аналіз комерційної здійснюваності проекту

Структура маркетингового плану. Аналіз повноти обсягу та комплексності маркетингових заходів за проектом. Розробленість і привабливість продукції проекту. Вибір цінової політики. План просування товару на ринок. Ефективність зв'язків продавець-покупець. Очікувані споживачі продукту та прогноз їхньої купівельної спроможності. Методи прогнозування попиту. Можлива конкуренція з боку товарів-аналогів чи товарів-замінників.

Організація реклами. Оцінювання базових факторів успіху продукції проекту: якість, організація продажу, можливість розробки нових продуктів, репутація підприємства, реклама, витрати виробництва, ціна, фінансова стабільність підприємства.

Комерційний аналіз проекту. Форми продукту проекту. Аналіз конкурентоспроможності продукту. Реальність очікуваних обсягів продажу за проектом (ціна, кількість продаж). Організація зберігання і транспортування готової продукції. Можливості матеріально-технічного забезпечення виробництва.

Розрахунок мінімально необхідних обсягів продажу для забезпечення окупності проекту. Виробничі можливості обладнання, що обране для реалізації проекту. Забезпечення відповідної якості продукції.

Резерви проекту. Можливості модифікації чи переорієнтації проекту.

Оцінювання відповідності показників проекту середньогалузевому рівню. Інтенсивність використання ресурсів за проектом. Планований період освоєння виробництва та виходу на цільові показники проекту з виробництва, продажу, прибутку.

Література: основна [23–31; 33–38; 42–45; 47
52–54; 57; 59; 66; 69; 70];
додаткова [80–82; 84; 87; 88]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Складові маркетингового плану проекту та їх характеристика:
  - макроекономічний аналіз середовища,
  - аналіз конкурентного середовища,
  - характеристика потенційного споживацького сегмента,
  - політика ціноутворення і вибір моменту виведення товару на ринок,
  - заплановані обсяги реалізації,
  - способи просування товару (послуги),
  - мережа реалізації тощо.
3. Методи прогнозування попиту з урахуванням конкурентної ситуації на ринку.
4. Характеристика стадій комерційної визначеності проекту (аналіз попиту і стратегії його розвитку; аналіз ринкового середовища; наявність стратегії проекту; маркетингова концепція).
5. Складові матеріально-технічного забезпечення виробництва (умови доставки та зберігання матеріальних ресурсів, аналіз розміру та структури витрат виробництва, аналіз умовно-постійних витрат, резерви зниження витрат).
6. Аналіз безбитковості виробництва: умови, припущення, розрахунок.

Питання для самостійного опрацювання

1. Види цін. Фактори, що визначають вибір політики ціноутворення.
2. Організація реклами та просування продукту (послуги).
3. Резерви проекту: фінансові, маркетингові, технічні, трудові.
4. Можливості модифікації чи переорієнтації проекту за продукцією, організацією збуту, організацією виробництва, обладнанням, персоналом.

Завдання до практичного заняття

Завдання 1. Нехай підприємство виробляє і продає 100 тис. виробів за місяць при ціні одиниці 2,5 грн. При заданому обсязі виробництва сумарні витрати дорівнюють 170 тис. грн., із них постійні витрати — 70 тис. грн.

Знайти точку безбитковості. Визначити прибутки (збитки) за заданих умов.

Визначити прибутки (або збитки) у разі збільшення (або зменшення) обсягів виробництва на 50 тис. виробів.

Задача 2. Нехай підприємство виробляє продукцію по ціні 2 грн./од. Умовно-постійні витрати становлять 15 тис. грн. на місяць. Беззбиткову роботу підприємства забезпечує випуск 13000 од. продукції щомісячно.

Визначити обсяг виробництва продукції, за якого буде досягнуто рівня рентабельності виробництва 25 %.

Задача 3. Підприємство має намір придбати технологічну лінію з виробництва валів. За якого мінімального обороту це придбання окупиться, якщо змінні витрати в перерахунку на один вал становлять 80 грн., постійні витрати (оренда, комунальні платежі, заробітна плата тощо) — 5 млн грн. на місяць. Вартість одного вала 120 грн.

Практичне завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Нехай підприємство виробляє і продає A тис. виробів за місяць за ціною одиниці B грн. При заданому обсязі виробництва сумарні витрати дорівнюють V тис. грн, із них постійні витрати — Γ тис. грн.

Знайти точку беззбитковості. Визначити прибутки (збитки) за заданих умов.

Визначити можливі прибутки (або збитки), якщо постійні витрати зменшаться на 20 %, а змінні зростуть на 5 %.

<i>Варіант</i>	<i>A, тис. виробів</i>	<i>B, грн.</i>	<i>V, тис. грн.</i>	<i>\Gamma, тис. грн.</i>
1	100	2,5	170	70
2	85	2,5	160	70
3	90	5,0	230	80
4	80	7,0	180	65
5	100	3,5	180	70

Завдання 2. Нехай підприємство виробляє продукцію за ціною A грн/од. Умовно-постійні витрати становлять B тис. грн. на місяць. Беззбиткову роботу підприємства забезпечує випуск V одиниць продукції щомісячно. Метою підприємства є досягнення щомісячно прибутку D тис. грн. Визначити, яку кількість виробів необхідно виготовити для отримання заданого прибутку.

<i>Варіант</i>	<i>А, грн./од.</i>	<i>Б, тис. грн.</i>	<i>В, од.ь</i>	<i>Г, тис. грн.</i>
1	2	15	13000	5
2	5	25	10000	7
3	20	55	5000	20
4	15	60	12000	10
5	7	44	8000	10

Теми рефератів

1. Напрями аналізу маркетингового плану проекту.
2. Зміст маркетингового плану інвестиційного проекту.
3. Характеристика способів просування продукту (послуги).
4. Вибір політики ціноутворення та фактори, що її визначають.
5. Складові макроекономічного аналізу середовища.
6. Напрями й джерела аналізу конкурентного середовища.
7. Критерії визначення та характеристика потенційного споживачього сегмента.
8. Складові плану просування товару на ринок.
9. Інтенсивність використання ресурсів за проектом. Оцінювання рівня ресурсозбереження.
10. Розрахунок планового періоду освоєння виробництва та виходу на цільові показники проекту з виробництва й обсягів реалізації.

Тестові завдання для самоконтролю до тем 4 і 5

1. До капітальних витрат проекту належать:

- а) сировина і матеріали;
- б) витрати на придбання будівель та устаткування;
- в) амортизація основних фондів;
- г) оплата праці.

2. Вартість основних засобів, що складається із суми витрат, пов'язаних із виготовленням, придбанням, доставкою, спорудженням, встановленням, страхуванням під час транспортування, державною реєстрацією, реконструкцією та іншими удосконаленнями основних засобів, є:

- а) відновною;
- б) первісною;
- в) балансовою.

3. Фінансовий документ, що відображає операційну діяльність підприємства (процес виробництва та збуту продукції або послуг) за певні періоди часу (місяць, квартал, рік), – це:

- а) Баланс;
- б) Звіт про прибутки та збитки;
- в) Звіт про рух грошових коштів.

4. У балансі підприємства у статті “Довгострокові фінансові вкладення” відображаються:

- а) довгострокові (на строк понад 1 рік) інвестиції підприємства у дохідні активи інших підприємств, господарських товариств;
- б) інвестиції у процентні облігації внутрішніх державних і місцевих позик;
- в) вартість незавершеного будівництва, але не перекритого джерелами фінансування;
- г) вклади у статутні фонди спільних підприємств;
- д) витрати на незавершене будівництво і незавершені роботи (послуги);
- е) витрати на незавершені до кінця звітного періоду роботи з капітального ремонту основних засобів.

5. Чи підлягають оподаткуванню податком на додану вартість операції з передачі основних фондів як внеску до статутних фондів юридичних осіб (в обмін на їхні корпоративні права):

- а) так;
- б) ні.

6. Доходи, що отримані від ліквідації обладнання (з урахуванням витрат на його демонтаж), є складовою потоку реальних грошей від:

- а) фінансової діяльності;
- б) інвестиційної діяльності;
- в) операційної діяльності.

7. Відсотки за довгострокові позики зараховують до:

- а) грошового відпливу за операційною діяльністю;
- б) грошового відпливу за фінансовою діяльністю;
- в) грошового відпливу за фінансовою діяльністю;
- г) грошового відтоку за інвестиційною діяльністю.

8. До складу валових витрат можуть входити будь-які витрати, пов'язані з поліпшенням основних фондів у сумі, що не

перевищує певного відсотка від сукупної балансової вартості основних фондів на початок року і становить:

- а) 20 %;
- б) 15 %;
- в) 10 %;
- г) 5 %;
- д) 3 %.

9. Прибуток від інвестиційного проекту після оподаткування, але перед нарахуванням амортизації, виплатою відсотків і дивідендів, є:

- а) балансовим прибутком від інвестиційного проекту;
- б) грошовим потоком від інвестиційного проекту.

10. У балансі підприємства у статті “Незавершені капітальні вкладення” знаходять відображення:

- а) вартість незавершеного будівництва;
- б) вартість завершеного будівництва, але не перекритого джерелами фінансування;
- в) вартість будівельних матеріалів, конструкцій, деталей, інших матеріальних цінностей, призначених для капітального будівництва;
- г) сума податку на землю, що зайнята під забудову;
- д) витрати на незавершене виробництво і незавершені роботи (послуги);
- е) витрати на незавершені до кінця звітнього періоду роботи з капітального ремонту основних засобів.

11. Фінансовий документ, що відображає фінансовий стан підприємства не за визначений період часу (місяць, квартал, рік), а на певний момент і свідчить, наскільки стійким є фінансовий стан (платоспроможність, ліквідність) підприємства, що реалізує проект у конкретний момент – це:

- а) Баланс;
- б) Звіт про прибутки та збитки;
- в) Звіт про рух грошових коштів.

12. До поточних витрат проекту не належать:

- а) сировина і матеріали;
- б) придбання будівель та устаткування;
- в) амортизація основних фондів;
- г) оплата праці.

13. Чи відповідають елементи поточних витрат за інвестиційним проектом переліку елементів витрат на виробництво (сировина, матеріали, паливо, зарплата, амортизація тощо):

- а) так;
- б) ні;
- в) частково.

14. Олігополія — це структура галузі, за якої:

- а) на ринку домінує одна компанія, що контролює понад 50 % ринку;
- б) на ринку домінує кілька великих компаній, що контролюють значну частину ринку (наприклад, понад 80 %);
- в) на ринку представлена значна кількість компаній галузі, частка кожної з яких унеможливує контроль ринку.

15. Спосіб фінансування компанією власних дій за рахунок чистого прибутку, нерозподіленого серед акціонерів, — це:

- а) самофінансування;
- б) корпоратизація;
- в) трастинг;
- г) факторинг;
- д) франчайзинг.

16. Аналіз точки безбитковості проекту визначає:

- а) мінімально необхідний обсяг фінансування проекту;
- б) мінімально необхідний обсяг позики;
- в) припустимий рівень витрат за проектом;
- г) мінімально необхідний обсяг виробництва для покриття витрат за проектом.

17. Вибрати два основних принципи розробки фінансового плану проекту:

- а) деталізація з точністю до дня, тижня, декади;
- б) відповідність доходів і витрат проекту для кожного періоду;
- в) обґрунтування витрат детальними кошторисами витрат;
- г) виділення фінансових резервів для кожного періоду;
- д) диференціація за об'єктами або частинами проекту;
- е) розподіл за окремими етапами чи роботами.

18. Визначати, за якої умови використання у проектному фінансуванні позикового капіталу є обґрунтованим:

- а) якщо обсяг інвестування перевищує власні кошти інвестора;

- б) якщо очікувана дохідність інвестицій перевищує ціну позичкового капіталу;
- в) якщо використання позики дає змогу збалансувати фінансові потоки за проектом.

19. Визначити точку беззбитковості проекту, якщо прогнозована ціна одиниці продукції – 10 грн., змінні витрати на одиницю продукції – 4 грн., умовно-постійні щомісячні витрати за проектом – 60 тис. грн.:

- а) 10 тис. од.;
- б) 20 тис. од.;
- в) 30 тис. од.

Тема 6. Оцінка ефективності проекту

Концепція визначення ефективності проекту як співвідношення витрат і результатів.

Кількісна оцінка зміни вартості грошей з часом. Методи приведення майбутніх грошових доходів до поточної вартості. Ставка дисконтування.

Розрахунок показників чистої приведеної вартості проекту (NPV). Період окупності проекту. Внутрішня норма прибутковості (IRR). Переваги та недоліки методів чистої приведеної вартості та внутрішня норма прибутковості. Коефіцієнт ефективності інвестицій. Показник фондівдачі. Порівняння проектів з різними періодами життя. Оцінка проекту з урахуванням інфляції.

Література: основна [23–31; 33–39; 42–48; 52; 53; 55; 59; 66; 69; 70]
додаткова [74; 79; 87; 90]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Зміст концепції зміни вартості грошей з часом. Визначення теперішньої вартості капіталу.

2. Система кількісних показників оцінки інвестиційних проектів. Їх характеристика:

- чиста приведена вартість;
- внутрішня норма прибутковості;
- індекс прибутковості;
- період окупності;
- фондівдача.

Питання для самостійного опрацювання

1. Урахування інфляції при проведенні розрахунків в інвестиційному проекті.

Завдання до практичного заняття

Завдання 1. Власний капітал компанії сформовано за рахунок нового випуску привілейованих акцій і звичайних акцій, випущених раніше. Відношення привілейованих акцій до звичайних 0,35. Компанією випущено 2000 привілейованих акцій номінальною вартістю 100 грн., з річним дивідендом 12 грн. і витратами на випуск 2,5 %. Ціна звичайної акції 20 грн, розмір дивіденду 1,4 грн. Прогнозується постійне зростання дивідендів на 6 %. Ставка податку на прибуток 30 %. Розрахувати вартість капіталу кожного джерела, а також середньозважену вартість (СЗВ) власного капіталу компанії в цілому.

Завдання 2. Капітал компанії сформовано за рахунок:

- короткострокової позики в банку в розмірі 500 тис. грн. під 8 % річних;
- привілейованих акцій на суму 100 тис. грн. (вартість капіталу – 10,5 %);
- звичайних акцій на суму 1200 тис. грн. (вартість капіталу – 14 %);
- нерозподіленого прибутку в розмірі 1,5 млн. грн. (вартість капіталу – 13,5 %).

Розрахувати середньозважену вартість (СЗВ) капіталу компанії в цілому.

Завдання 3. Підприємство планує інвестувати 3,5 млн. грн. у розробку та впровадження проекту з модернізації виробництва. Розпочати роботу над проектом планується через 2 роки, а до цього часу накопичувати потрібну суму, відкладаючи щоквартально однакові за величиною суми коштів на депозитний рахунок у банк під 14 % річних. Визначити, якими мають бути щоквартальні внески підприємства, щоб до запланованого часу накопичити необхідну суму коштів.

Завдання 4. Фірма має намір придбати обладнання вартістю 20 тис. грн. Розраховано, що річна економія від установа цього обладнання становитиме 5 тис. грн., тривалість експлуатації – 5 років, а залишкова вартість – 1000 грн. Чи доцільним є придбання такого обладнання, якщо норма дохідності на інвестиції становить 10 %.

Завдання 5. Упровадження проекту з початковими інвестиціями в розмірі 500 тис. грн. передбачає такі грошові надходження протягом чотирьох років: 1-й рік – 90 тис. грн., 2-й рік – 170 тис. грн., 3-й рік – 250 тис. грн., 4-й рік – 110 тис. грн.

Розрахувати строк окупності інвестиційного проекту за допомогою спрощеного показника, а також більш точним методом.

Завдання 6. Визначити внутрішню норму дохідності проекту придбання обладнання вартістю 20 тис. грн. Розраховано, що річна економія від встановлення цього обладнання становитиме 5 тис. грн., тривалість експлуатації – 5 років.

Завдання 7. Обираючи найефективніший проект серед двох запропонованих, якщо ставка дисконтування становить 10 %. Обидва проекти потребують однакових обсягів початкових інвестицій у розмірі 400 тис. грн. і розраховані на однаковий термін – 3 роки. Перший проект передбачає такі щорічні надходження за проектом: 150, 200 і 250 тис. грн. Другий проект передбачає такі щорічні надходження за проектом: 250, 200 і 150 тис. грн.

Завдання 8. Обрати найефективніший проект серед двох запропонованих, якщо ставка дисконтування становить 20 %. Обидва проекти потребують однакових обсягів початкових інвестицій у розмірі 400 тис. грн. Перший проект, розрахований на 4 роки, передбачає такі щорічні надходження за проектом: 100, 150, 200, 250 тис. грн. Другий проект, розрахований на 3 роки, передбачає такі щорічні надходження за проектом: 250, 200 і 150 тис. грн.

Завдання 9. Підприємство розглядає інвестиційний проект – придбання технологічної лінії. Вартість лінії – 15 млн. грн., термін експлуатації – 5 років, знос на обладнання обчислюється за методом прямолінійної амортизації (20 % на рік), виручка від реалізації продукції за роками прогнозується в таких обсягах: 10200, 11100, 12300, 12000 і 9000 тис. грн. (без ПДВ). Поточні витрати: у перший рік – 5100 тис. грн. щорічно зростаючи на 4 %. Ставка податку на прибуток – 30 %, ціна авансованого капіталу – 14 %. Визначити чистий приведенний дохід за проектом та індекс прибутковості.

Завдання 10. Компанія залучила інвестиційний капітал у розмірі 900 тис. грн. вартістю 14,5 % за рахунок наступних джерел:

- емісія простих акцій – 200 тис. грн.;
- емісія привілейованих акцій – 150 тис. грн.;
- банківський кредит – 430 тис. грн.;

- емісія облігацій – 120 тис. грн.

Вартість джерел становить: купонна ставка – 17 % річних; ставка дивиденду за привілейованими акціями – 12 %, ставка дивиденду за простими акціями – 13 %. Визначити вартість кредиту.

Завдання 11. Визначте чистий приведений дохід за проектом, якщо проект розраховано на три роки і прогноз надходжень за роками становить: 80, 100 і 120 тис. грн. Початкові інвестиції – 220 тис. грн., ставка дисконтування – 20 %.

Завдання 12. Початковий обсяг інвестицій, вкладений у створення підприємства, становить 2300 тис. грн. На фінансування активної частини основних фондів використано 40 % початкового обсягу інвестицій. Кількість працюючих на підприємстві – 400 осіб. Обсяг чистого прибутку від основної діяльності – 35 тис. грн. Розрахувати капіталоозброєність і механоозброєність проекту.

Завдання 13. Визначити теперішню вартість двох грошових потоків. Перший розміром 623 грн. буде отримано через 8 років, другий – 1092 грн. – ще через 6 років після першого. Процентна ставка становить 7 %.

Завдання 14. Визначити внутрішню норму прибутковості проекту і порівняти її з очікуваною інвестором дохідністю інвестицій на рівні 40 %. Зробити висновок щодо доцільності реалізації проекту.

<i>Рік реалізації проекту</i>	<i>Обсяг інвестицій, тис. грн.</i>	<i>Поточні доходи від проекту, тис. грн.</i>	<i>Поточні витрати проекту (витрати на виробництво), тис. грн.</i>
0	100	-	-
1	-	200	150
2	-	250	180
3	-	250	170

Задача 15. Проект, що потребує інвестицій у розмірі 160 тис. грн., передбачає отримання річного доходу в розмірі 30 тис. грн. протягом 15 років. Оцініть доцільність такої інвестиції, якщо коефіцієнт дисконтування становить 15 %.

Практичне завдання для самостійної роботи

Завдання 1. Розрахувати розмір інфляційної премії, якщо річний реальний середньоринковий рівень доходу на валютні інвестиції – **А**, темп інфляції – **Б**.

<i>Варіант</i>	<i>А, %</i>	<i>Б, %</i>
1	10	15
2	12	14
3	13	16
4	11	12
5	14	18

Завдання 2. Обрати кращий проект, використовуючи значення чистої приведеної вартості та індекс прибутковості. Ставка дисконтування становить 20 %.

Варіант 1

<i>Рік реалізації проекту</i>	<i>Обсяг інвестицій, тис. грн.</i>	<i>Доходи, тис. грн.</i>	<i>Поточні витрати на виробництво, тис. грн.</i>
Проект А			
0	110	-	-
1	-	160	120
2	-	170	130
3	-	180	140
4	-	190	140
Проект Б			
0	340	-	-
1	-	800	600
2	-	800	610
3	-	810	610

Варіант 2

<i>Рік реалізації проекту</i>	<i>Обсяг інвестицій, тис. грн.</i>	<i>Доходи, тис. грн.</i>	<i>Поточні витрати на виробництво, тис. грн.</i>
Проект А			
1	160	270	210
2	-	280	220
3	20	290	220
4	-	300	225
Проект Б			
1	360	750	600
2	-	750	590
3	-	760	590

Варіант 3

<i>Рік реалізації проекту</i>	<i>Обсяг інвестицій, тис. грн.</i>	<i>Доходи, тис. грн.</i>	<i>Поточні витрати на виробництво, тис. грн.</i>
Проект А			
1	160	250	180
2	-	270	190
3	20	270	195
4	-	280	200
Проект Б			
1	390	800	650
2	-	800	620
3	-	800	620

Варіант 4

<i>Рік реалізації проекту</i>	<i>Обсяг інвестицій, тис. грн.</i>	<i>Доходи, тис. грн.</i>	<i>Поточні витрати на виробництво, тис. грн.</i>
Проект А			
1	170	300	220
2	-	330	220
3	-	340	230
4	-	350	250
Проект Б			
1	370	780	630
2	-	780	635
3	-	770	630

Варіант 5

<i>Рік реалізації проекту</i>	<i>Обсяг інвестицій, тис. грн.</i>	<i>Доходи, тис. грн.</i>	<i>Поточні витрати на виробництво, тис. грн.</i>
Проект А			
1	200	300	210
2	-	330	240
3	20	330	235
4	-	340	240
Проект Б			
1	310	750	550
2	-	740	550
3	-	740	540

Завдання 3. Упровадження проекту з початковими інвестиціями в розмірі *A* тис. грн. передбачає такі грошові надходження протягом чотирьох років: 1 рік – *B* тис. грн., 2 рік – *B* тис. грн., 3 рік – *Г* тис. грн., 4 рік – *Д* тис. грн.

Розрахувати строк окупності інвестиційного проекту за допомогою спрощеного показника, а також більш точним методом.

<i>Варіант</i>	<i>A, тис. грн.</i>	<i>B, тис. грн.</i>	<i>B, тис. грн.</i>	<i>Г, тис. грн.</i>	<i>Д, тис. грн.</i>
1	500	90	170	250	110
2	980	120	280	280	250
3	640	110	150	190	190
4	760	110	220	260	260
5	820	190	190	260	260

Завдання 4. Визначити внутрішню норму прибутковості проекту і порівняти її з очікуваною інвестором дохідністю інвестицій на рівні 30 %. Зробити висновок щодо доцільності реалізації проекту.

Варіант 1

<i>Рік реалізації проекту</i>	<i>Обсяг інвестицій, тис. грн.</i>	<i>Поточні доходи від проекту, тис. грн.</i>	<i>Поточні витрати проекту, тис. грн.</i>
1	200	400	300
2	50	450	330
3	-	450	300

Варіант 2

<i>Рік реалізації проекту</i>	<i>Обсяг інвестицій, тис. грн.</i>	<i>Поточні доходи від проекту, тис. грн.</i>	<i>Поточні витрати проекту, тис. грн.</i>
1	100	230	170
2	-	270	180
3	-	200	150

Варіант 3

<i>Рік реалізації проекту</i>	<i>Обсяг інвестицій, тис. грн.</i>	<i>Поточні доходи від проекту, тис. грн.</i>	<i>Поточні витрати проекту, тис. грн.</i>
1	100	200	150
2	-	250	180
3	-	250	170

Варіант 4

Рік реалізації проекту	Обсяг інвестицій, тис. грн.	Поточні доходи від проекту, тис. грн.	Поточні витрати проекту, тис. грн.
1	250	200	150
2	-	300	200
3	-	350	200

Варіант 5

Рік реалізації проекту	Обсяг інвестицій, тис. грн.	Поточні доходи від проекту, тис. грн.	Поточні витрати проекту, тис. грн.
1	200	250	150
2	-	260	150
3	-	270	150

Завдання 5. Купівля нового обладнання за A тис. грн. дає змогу підприємству отримати економію на витратах по B , тис. грн. протягом V років, залишкова вартість обладнання через цей термін становить Γ тис. грн. Необхідна норма дохідності для інвестора – D %. Визначити:

- чи доцільно реалізовувати даний проект;
- за допомогою графіка внутрішню норму дохідності проекту;
- якому проекту слід віддати перевагу, якщо альтернативний проект має індекс прибутковості 1,1.

Варіант	A , тис. грн.	B , тис. грн.	V , років	Γ , тис. грн.	D , %
1	30	7	6	2	10
2	25	6	5	1	15
3	20	6	4	1	15
4	30	7	5	3	10
5	35	5	7	5	15

Теми рефератів

1. Вибір і обґрунтування ставки дисконтування для розрахунків.
2. Методика дисконтування в проектному аналізі.
3. Критерії та зміст оцінки внутрішньої норми прибутковості.
4. Показник чистої приведеної вартості проекту та його використання для оцінювання ефективності інвестування.

5. Оцінка інвестором зміни вартості грошей з часом.
6. Методи оцінювання періоду окупності проекту.

Тема 7. Визначення інвестиційного ризику проекту

Сутність і класифікація інвестиційних ризиків. Аналіз повноти відображення в проекті можливих проблем реалізації. Фактори систематичного (прояви зовнішнього середовища) та несистематичного (слабкі сторони власно проекту) ризиків. Потенційні фактори ризику за проектом. Ступінь можливого впливу на проект: втрата прибутку, доходу, активів.

Наявність варіантних розрахунків за проектом. Кількісна оцінка інвестиційного ризику.

Наявність у проекті типових заходів зниження інвестиційного ризику. Аналіз чутливості реагування проекту на основні фактори ризику. Визначення розрахунковим шляхом найбільших ризиків проекту (рейтинг факторів ризику). Сценарії несприятливих умов реалізації проекту та оцінка ризиків за ними.

Метод стандартного середньоквадратичного відхилення. Коефіцієнт варіації.

Література: основна [23–34; 38; 39; 43–48; 52–54; 59; 66; 69; 70]; додаткова [87; 101; 110–112]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Класифікація інвестиційних ризиків (загальноекономічний, правовий, політичний; маркетинговий, технічний, фінансовий, екологічний; систематичні та несистематичні).

2. Характеристика заходів зниження інвестиційного ризику: диверсифікація, наявність резервів і запасів (матеріальних, фінансових, часових), наявність договірної супроводу проекту, потенційна ліквідність вартості активів проекту, детальність розробки та планування, інформаційне забезпечення, ознаки монополності продукції проекту, страхування активів, організація охорони матеріальних цінностей у ході реалізації проекту тощо.

3. Характеристика кількісних методів вимірювання ризиків:

- аналіз прогнозних сценаріїв;
- стандартне середньоквадратичне відхилення та коефіцієнт варіації;
- аналіз чутливості реагування.

Питання для самостійного опрацювання

1. Класифікація інвестиційних ризиків. Зміст фінансового, технічного, маркетингового ризиків та фактори, що зумовлюють їх виникнення.
2. Етапи управління інвестиційними ризиками.

Завдання до практичного заняття

Завдання 1. Компанія отримала три варіанти прогнозних сценаріїв для проекту А:

- за сприятливого розвитку та піднесеного стану економіки прогноз прибутку — 420 тис. грн.,
- в умовах стабільності — 370 тис. грн.;
- в умовах спаду економіки — 290 тис. грн.

Розрахувати стандартне середньоквадратичне і коефіцієнт варіації та порівняти з проектом Б, CV якого дорівнює 0,06.

Завдання 2. Базовий розрахунок чистої приведеної вартості проекту базувався на таких даних: початкові інвестиції — 200 тис. грн.; прогнозований обсяг реалізації продукції відповідно до трьох років — 450, 500 і 500 од.; ціна за одиницю продукції (незмінна) — 600 грн.; собівартість продукції відповідно до трьох років — 500, 450 і 450 грн., ставка дисконтування — 10 %.

Розрахунок варіативних значень чистої приведеної вартості базується на припущенні, що можлива така зміна факторів:

- обсяг реалізації відповідно до трьох років — 495, 550 і 550 од.;
- прогнозована ціна реалізації — 660 грн.;
- собівартість продукції відповідно до трьох років — 550, 495 і 495 грн.;
- ставка дисконтування — до 20 %.

Оцінити значення факторів, що впливають на значення чистої приведеної вартості, та визначити їх рейтинг, систематизувавши отримані значення в таблиці.

Фактор, вплив якого досліджується	Зміна фактора, %	Базове значення NPV	Нове значення NPV	Зміна NPV, %	Зміна NPV на 1 % зміни фактора, %	Рейтинг фактора
-----------------------------------	------------------	---------------------	-------------------	--------------	-----------------------------------	-----------------

Практичне завдання для самостійної роботи

Завдання 1. За двома проектами отримано по три прогнозні оцінки вірогідного доходу. За допомогою стандартного середньоквадратичного відхилення і коефіцієнту варіації визначити, якому з проектів віддасть перевагу інвестор, який не схильний до ризику.

Варіант роботи	Варіант розрахунку	Прогноз прибутку за проектом, тис. грн.	
		Проект А	Проект Б
1	1	110	400
	2	103	417
	3	95	440
2	1	55	155
	2	65	172
	3	71	161
3	1	710	410
	2	680	440
	3	671	417
4	1	21	122
	2	30	135
	3	27	129
5	1	180	80
	2	150	60
	3	160	49

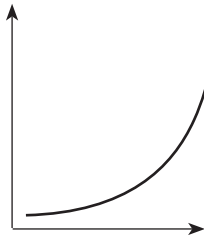
Теми рефератів

1. Методи зменшення інвестиційних ризиків за проектом.
2. Методи аналізу та оцінки ризиків реалізації проекту.
3. Методи кількісної оцінки інвестиційних ризиків проекту.
4. Класифікація інвестиційних ризиків.
5. Етапи управління інвестиційними ризиками.
6. Оцінка захищеності проекту від інвестиційного ризику.

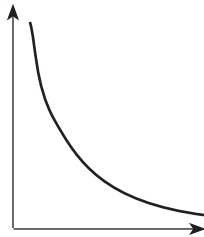
Тестове завдання для самоконтролю до тем 6 і 7

1. Оберіть рисунок, що відбиває залежність чистої приведеної вартості проекту від дисконтної ставки:

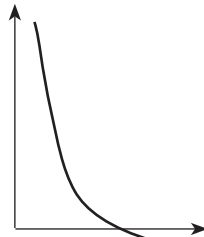
а) NPV

б) NPV

в) NPV

r

r

r

2. Значення індексу прибутковості, що свідчить про те, що проект є прийнятним, відповідає:

- а) $IP \leq 0$;
- б) $IP \geq 0$;
- в) $IP \leq 1$;
- г) $IP \geq 1$;

3. Обрати визначення економічного змісту показника чистої приведеної вартості проекту:

- а) сумарний поточний прибуток за проектом;
- б) усі прибутки від реалізації проекту, скориговані на розмір інфляції;
- в) сумарна за всіма роками життя проекту приведена до поточного періоду різниця між прибутками й витратами за проектом.

4. Зазначте, з якою метою застосовується дисконтування для обґрунтування проекту:

- а) для врахування ризику;
- б) для врахування інфляції;
- в) для врахування дохідності фінансового ринку;
- г) для приведення в порівнянні умови за чинником часу.

5. Зазначте, якій кількісній мірі відповідає показник періоду окупності для позитивної оцінки проекту інвестором:

- а) менше 1 року;
- б) менше 2 років;
- в) від 2 до 4 років;
- г) менше загального терміну життя проекту;

- д) менше періоду, що визначений для повного погашення зобов'язань з боргового фінансування проекту;
- е) менше 10 років.

6. Зазначте, яким показником порівнює інвестор внутрішню норму прибутковості проекту, приймаючи рішення щодо його ухвалення:

- а) з фондівдачею;
- б) із середньою ринковою дохідністю;
- в) з очікуваною рентабельністю інвестицій.

7. Значення чистої приведеної вартості, що свідчить про те, що проект є прийнятним, відповідає:

- а) $NPV \leq 0$;
- б) $NPV \geq 0$;
- в) $NPV \leq 1$;
- г) $NPV \geq 1$.

8. Якщо дисконтна ставка визначена на рівні 10 %, а очікуваний темп інфляції становить 18 % річних, то скоригована ставка з урахуванням інфляції дорівнюватиме:

- а) 11,8 %;
- б) 18 %;
- в) 19,8 %;
- г) 28 %;
- д) 29,8 %.

9. Розрахувати значення чистої приведеної вартості для проекту, що передбачає початкові інвестиції 200 тис. грн., поточний прибуток протягом трьох років — по 100 тис. грн., ліквідаційну вартість активів — 50 тис. грн., дисконтну ставку — 20 %:

- а) 39,36 тис. грн.;
- б) 39,58 тис. грн.;
- в) 50 тис. грн.;
- г) 123,84 тис. грн.

10. Визначити рентабельність власного капіталу інвестора в 500 тис. грн., якщо при загальному досягнутому рівні річного прибутку 30 коп. на кожну гривню вкладень він користувався позиковим капіталом у 300 тис. грн. під 20 % річних:

- а) 10 %;
- б) 18 %;
- в) 25 %;

- г) 30 %;
- д) 36 %.

11. Визначити, чи була досягнута мета інвестування в отриманні 30 % прибутковості, якщо за рік активи інвестора зросли на 120 тис. грн. і на кінець року становили 700 тис. грн.:

- а) так;
- б) ні.

12. Якщо 100 тис. грн. інвестуються з прибутковістю в 20 % при прогнозованій інфляції 10 %, то капітал на кінець року має зрости до:

- а) 110 тис. грн.;
- б) 120 тис. грн.;
- в) 132 тис. грн.;
- г) 140 тис. грн.

13. Якщо дисконтна ставка визначена на рівні 10 %, то коефіцієнт дисконтування для другого року реалізації проекту дорівнюватиме:

- а) 0,10;
- б) 1,10;
- в) 1,21;
- г) 1,33.

14. Визначити термін окупності чотирирічного проекту, за яким передбачено початкові інвестиції в перший рік — 180 тис. грн., обсяг реалізації продукції — 140 тис. грн. щорічно, витрати на виробництво — 80 тис. грн. щорічно, дисконтна ставка — 10 %:

- а) менше 3 років;
- б) від 3 до 4 років;
- в) від 4 до 5 років;
- г) понад 5 років.

15. При розрахунку прибутковості інвестор обирає дисконтну ставку проекту:

- а) на рівні середньоринкової прибутковості;
- б) на рівні депозитного відсотка в банківській системі;
- в) з урахуванням рівня ризику за проектом;
- г) на основі оцінки щодо зміни вартості грошей з часом;
- д) на основі середньозваженої вартості фінансування проекту.

16. Чи правильно вважати, що при вищій дисконтній ставці той самий проект має кращі показники приведеної прибутковості:

- а) так;
- б) ні.

17. Якщо активи інвестора на початок року становили 400 тис. грн., на кінець — 500 тис. грн., то річна прибутковість інвестицій дорівнює:

- а) 20 %;
- б) 25 %;
- в) 50 %;
- г) 125 %.

18. Систематичний ризик пов'язаний з:

- а) проблемами фінансування проекту;
- б) з настанням критичних для проекту подій;
- в) із загальноекономічною ситуацією у країні;
- г) з можливістю погіршення зовнішніх умов реалізації проекту.

19. При прийнятті рішення про інвестування за наявності альтернативного проекту для інвестора не схильного до ризику, перевагу матиме той проект, в якого:

- а) менше значення коефіцієнта варіації;
- б) більше значення коефіцієнта варіації;
- в) коефіцієнт варіації не може бути використаний.

20. Ризик зниження прибутковості, прямих фінансових витрат, що виникає в операціях з цінними паперами у зв'язку з невизначеністю їх фінансових результатів, можливою неефективністю виробництва, маркетинговими помилками чи прорахунками фінансового менеджменту, є:

- а) систематичним;
- б) несистематичним.

21. Оберіть з перелічених методів ті, що дають змогу досліджувати інвестиційний ризик за проектом:

- а) аналіз чутливості реагування;
- б) визначення точки беззбитковості;
- в) метод імітаційного моделювання;
- г) чиста приведена вартість;
- д) аналіз сценаріїв розвитку проекту.

22. Несистематичний ризик пов'язаний з:

- а) проблемами фінансування проекту;
- б) з настанням критичних для проекту подій;

- в) із загальнооекономічною ситуацією у країні;
- г) з можливістю погіршення зовнішніх умов реалізації проекту.

23. Для кількісної оцінки рівня ризику за проектом розрахувати середньоквадратичне відхилення можливих варіантів поточного прибутку від його середнього значення. Прогнозовані розрахунки показали однакову ймовірність варіантів отримання прибутку в 60, 80 і 90 тис. грн.:

- а) 10 тис. грн.;
- б) 12,5 тис. грн.;
- в) 15 тис. грн.;
- г) 30 тис. грн.

24. Чи можна зменшити систематичний ризик за рахунок диверсифікації портфеля інвестицій:

- а) так;
- б) ні.

25. Визначити рівень ризику за проектом, якщо розрахунки дали три варіанти можливого прибутку в 60, 80 і 90 тис. грн.:

- а) коефіцієнт варіації дорівнює 0,12;
- б) коефіцієнт варіації дорівнює 0,16;
- в) коефіцієнт варіації дорівнює 0,18;
- г) коефіцієнт варіації дорівнює 0,27.

26. Страхування перебоїв у виробництві та укладання довгострокових договорів, є заходами зменшення ризиків:

- а) фінансових;
- б) політичних;
- в) виробничих;
- г) пов'язаних з управлінням;
- д) збутових;
- е) форс-мажорних.

27. Важко передбачувані ризики, для яких заходом зменшення є страхування відомими й надійними страховими агентствами, є ризиками:

- а) фінансовими;
- б) політичними;
- в) виробничими;
- г) пов'язаними з управлінням;
- д) збутовими;
- е) форс-мажорними.

28. Ризики, зумовлені технічними або економічними причинами, які означають зростання витрат внаслідок помилкового розрахунку витрат на електроенергію, сировину та запаси, що призводять до перебоїв у постачанні, є:

- а) фінансовими;
- б) політичними;
- в) виробничими;
- г) пов'язаними з управлінням;
- д) збутовими;
- е) форс-мажорними.

29. Якщо дисконтна ставка визначена на рівні 20 %, а очікуваний темп інфляції становить 9 % річних, то скоригована ставка з урахуванням інфляції дорівнюватиме:

- а) 10,09 %;
- б) 11 %;
- в) 13,08 %;
- г) 29 %;
- д) 30,8 %.

Тема 8. Аналіз виробничого плану проекту

Складові виробничого плану. Інжиніринг проекту.

Номенклатура продукції. Календарний план випуску продукції. Організація зберігання та транспортування готової продукції. Оперативні плани роботи виробничих підрозділів (лілія, учасок, цех), узгоджені за продукцією та часом.

Способи організації робіт за проектом. Плани-графіки та організація матеріально-технічного забезпечення виробництва. Розрахунок необхідних виробничих запасів. Умови їх зберігання.

Організація контролю якості продукції (технічні методи, мотивація персоналу). Запланована продуктивність праці. Плану виходу на виробничу потужність проекту.

Календарний графік технічного обслуговування устаткування, планово-попереджувальні ремонти. Плани технічної модернізації обладнання у процесі реалізації проекту.

Потенційні можливості нарощування виробництва. Коефіцієнт використання виробничих потужностей. Коефіцієнт завантаження обладнання.

Література: основна [23–31; 33–39; 43–45; 47; 52–54; 57–59; 66; 69; 70];
додаткова [72; 73; 78; 81; 87; 88]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Характеристика складових виробничого плану проекту:
  - виробничий апарат;
  - календарні плани випуску продукції;
  - система контролю та забезпечення належної якості продукції;
  - організація матеріально-технічного забезпечення виробництва;
  - організація зберігання та транспортування матеріальних ресурсів і готової продукції;
  - план технічного обслуговування устаткування.
2. Критерії вибору технології виробництва.

Питання для самостійного опрацювання

1. Способи організації робіт за проектом (підрядний, господарський, змішаний).
2. Аналіз контрактного забезпечення проекту.

Теми рефератів

1. Способи організації робіт за проектом.
2. Аналіз контрактного забезпечення проекту.
3. Методи, що використовуються для організації контролю якості продукції.
4. Принципи розрахунку необхідних виробничих запасів.
5. Аналіз технічної бази проекту (обладнання і технологія).
6. Критерії оцінювання технічних і технологічних рішень проекту.
7. Критерії відбору технології виробництва.
8. Параметри оцінки виду устаткування та аналіз умов його установки.

Тестове завдання для самоконтролю до теми 8

1. Організаційна форма виконання робіт, виробництва продукції та надання послуг самостійними, постійно діючими фірмами, підприємствами та організаціями на основі договорів і контрактів між інвесторами та учасниками інвестиційної діяльності є:

- б) поточний підрядний договір;
- в) колективний підрядний договір.

2. Якщо для виконання комплексу, виду або частини робіт підрядник залучав інші організації та фірми (субпідрядників) на основі укладення договорів, то в разі порушення термінів, передбачених договором підряду і виконання робіт неналежної якості відповідальність перед замовником несе:

- а) підрядник;
- б) субпідрядник;
- в) підрядник і субпідрядник.

3. Договір на виконання будівельних та інженерних робіт, поставання і монтаж устаткування, за якого підрядник виконує основну частину загальнобудівельних робіт і обсягу поставок матеріальних ресурсів для будівництва, є:

- а) субпідрядним договором;
- б) генеральним договором;
- в) договором “під ключ”;
- г) прямим договором.

4. Організаційна форма підряду, що передбачає зобов’язання підрядником здійснити весь обсяг поставок матеріальних ресурсів і будівельно-монтажних робіт, коли підрядник несе цілковиту відповідальність за спорудження об’єкта та бере на себе виконання всіх функцій замовника стосовно інших учасників інвестиційного проекту, відповідає такій формі:

- а) виконання робіт “під ключ”;
- б) створення підрядного угруповання (проектно-промислово-будівельного об’єднання);
- в) створення інвестиційного консорціуму впровадження проекту.

5. Договірні ціни, що використовуються для формування вартості будівництва, можуть бути:

- а) тільки твердими;
- б) тільки динамічними;
- в) як твердими, так і динамічними.

6. Проекти будівництва, що фінансуються із залученням коштів Державного бюджету, затверджуються Кабінетом Міністрів України для об’єктів загальною кошторисною вартістю:

- б) 30 млн. грн. і більше;
- в) 50 млн. грн. і більше;
- г) 100 млн. грн. і більше.

7. Організаційна форма підряду, за якої учасники інвестиційного проекту на паритетних умовах беруть участь у фінансуванні, будівництві та експлуатації об'єкта, відповідає такій формі:

- а) виконання робіт “під ключ”;
- б) створення підрядного угруповання (проектно-промислово-будівельного об'єднання);
- в) створення інвестиційного консорціуму впровадження проекту.

8. Укладання багатостороннього договору між кількома суб'єктами інвестиційного проекту (підрядником, субпідрядними організаціями, постачальниками матеріалів, устаткування, транспортними фірмами) на спільне спорудження об'єкта для замовника, починаючи з нульового циклу і закінчуючи здачею об'єкта в експлуатацію, є:

- а) наскрізним підрядним договором;
- б) поточним підрядним договором;
- в) колективним підрядним договором.

9. Організаційна форма виконання робіт, за якої об'єкти будуються безпосередньо підприємствами або організаціями-будовниками без залучення самостійних, постійно діючих фірм, підприємств та організацій на основі договорів і контрактів, є:

- а) господарським способом реалізації інвестиційних проектів;
- б) підрядним способом реалізації інвестиційних проектів;
- в) змішаним способом реалізації інвестиційних проектів.

Тема 9. Аналіз соціальних аспектів проекту

Оцінювання соціальної значущості продукції проекту. Кількість нових робочих місць. Зовнішній та внутрішній соціальний вплив проекту.

Характеристика персоналу. Виробничий та адміністративно-управлінський апарат. Запланований рівень оплати праці, відповідність середньогалузевим показникам. Мотивація праці. Система матеріального стимулювання.

Умови праці, режим роботи, коефіцієнт змінності роботи персоналу. Техніка безпеки. Заплановані витрати на соціально-культурні заходи. Екологічна безпека проекту.

Література: основна [23–31; 33–37; 42–44; 47; 52–54; 57; 58; 59; 66; 69; 70];
додаткова [72; 78; 84; 87; 88]

Питання для самостійного опрацювання

1. Ключові аспекти соціального планування: наявність трудових ресурсів; характеристики способу життя населення в зоні впливу проекту тощо.
2. Напрями внутрішнього та зовнішнього впливу проекту.
3. Критерії характеристики персоналу: фахова, кваліфікаційна підготовка, освіта, досвід роботи, кількість працівників.

Теми рефератів

1. Аналіз узгодженості проекту із зовнішнім соціальним середовищем.
2. Система стимулювання персоналу та мотивації праці.
3. Структура опису соціальної характеристики регіону, де реалізовуватиметься проект.
4. Аналіз соціальної значущості продукту (послуги) проекту.
5. Планування та структура витрат на забезпечення соціально-культурних заходів проекту.
6. Екологічна експертиза проекту.

Тема 10. Організація управління проектом. Прийняття рішень у проектному аналізі

Організаційна форма управління проектом. Функції процесу управління.

Функції фінансового менеджменту. Календарний план реалізації проекту, ступінь його деталізації. Капітальний та поточний бюджети проекту. Організація моніторингу реалізації проекту. Показники моніторингу.

Відповідність системи управління внутрішній структурі проекту. Зміни системи управління залежно від етапу проектного циклу і зовнішніх умов.

Управління технічною базою проекту, виробництвом, збутом продукції, персоналом. Застосування методів зменшення ризиків при реалізації проекту. Управління фінансами проекту.

Експертиза проекту. Види експертиз документів для обґрунтування інвестування. Комплексний характер оцінки проекту й прийняття рішень. Імовірнісний характер оцінки проекту. Принципи прийняття рішень. Критерії прийняття рішень та їх суперечливість: доходність, рівень ризику, відповідність фінансовим ресурсам інвестора, період реалізації проекту. Прийняття рішень в умовах інфляції.

Методика побудови узагальнюючої оцінки проекту за комплексом окремих оцінок різних сторін проекту. Оцінка відповідності проекту стратегії розвитку базового підприємства. Рекомендації щодо доробки проекту.

Література: основна [23–31; 33–38; 42–45; 47; 52–54; 57; 59; 64; 66; 69; 70];
додаткова [72; 83; 86; 87; 94; 96; 102; 111]

Контрольні питання до семінарського заняття

1. Характеристика функцій процесу управління (планування, організаційна, контролю).
2. Оперативне управління та його складові.
3. Зміст і мета розробки капітального та поточного бюджетів проекту. Їх відмінності.
4. Зміст моніторингу інвестиційного проекту. Характеристика видів моніторингу. Показники моніторингу.
5. Експертизи проекту: зміст, напрями, загальна схема.
6. Типові причини припинення робіт за проектом. Характеристика форм виходу з проекту.

Питання для самостійного опрацювання

1. Функції інвестиційного менеджменту.
2. Завдання календарних планів і графіків проведення робіт та принципи їх складання.
3. Види експертиз документів для обґрунтування інвестування: технічна, юридична, економічна.

Теми рефератів

1. Процес управління проектом: планування, організація, контроль.
2. Організація оперативного управління проектом.
3. Моніторинг реалізації проекту: цілі; види; суб'єкти, що здійснюють.
4. Причини припинення робіт за проектом. Форми виходу з проекту.
5. Аналіз потенційних можливостей виходу з проекту.
6. Критерії прийняття рішення в проектному аналізі.
7. Типові помилки при реалізації проекту.
8. Порядок проведення експертизи інвестиційного проекту.

Тестове завдання для самоконтролю до тем 9 і 10

1. Обрати вид моніторингу, який здійснює такий суб'єкт інвестиційної діяльності, як генеральний підрядник:

- а) маркетинговий моніторинг;
- б) фінансовий моніторинг;
- в) технічний моніторинг.

2. Оперативне керування проектом — це:

- а) дії менеджерів чи інвестора щодо реалізації проекту;
- б) комплекс дій керівника проекту щодо забезпечення запланованого прибутку від використання вкладених коштів;
- в) система моніторингу та організації впливу на процес використання інвестованих коштів;
- г) сукупність щоденних конкретних дій щодо виконання плану використання засобів для отримання поточного прибутку не нижче запланованого.

3. Оперативне керування проектом передбачає:

- а) розробку календарних планів роботи з реалізації проекту;
- б) розробку капітального бюджету проекту;
- в) розробку поточного бюджету проекту;
- г) організацію моніторингу реалізації проекту;
- д) добір менеджерів і організацію їх роботи;
- е) прийняття рішень з коригування проекту;
- є) прийняття рішень про вихід з проекту.

4. Обрати з наведеного переліку три найважливіших принципи оперативного управління інвестиційним проектом:

- а) детальність календарних планів виконання робіт;
- б) узгодженість робіт у часі;
- в) планування резервів часу і ресурсів;
- г) постійний моніторинг;
- д) узгодженість планів доходів і витрат у часі;
- е) поділ проекту на частини й етапи і поступова реалізація проекту;
- є) розробка детальних кошторисів поточних та інвестиційних витрат;
- з) контроль реалізації проекту за часом і вартістю.

5. Система моніторингу реалізації проекту — це:

- а) форма організації керування проєктів;
- б) механізм спостереження за реалізацією проєкту щодо його основних результатів;
- в) форма контролю за роботою персоналу;
- г) форма контролю за роботою дирекції проєкту.

6. Інвестиційна діяльність припиняється:

- а) за рішенням інвесторів або правомочного органу;
- б) внаслідок стихійного лиха і запровадження надзвичайного стану;
- в) у разі оголошення інвестора банкрутом через його неплатоспроможність;
- г) у разі порушення встановлених законодавством санітарно-гігієнічних, екологічних та інших норм;
- д) відповідно до п. а) і б);
- е) відповідно до п. а) і б);
- є) відповідно до п. а), б), в) і г).

7. Обрати дві найважливіші форми виходу з проєкту:

- а) продаж інвестиційного об'єкта як незавершеного будівництва;
- б) продаж діючого підприємства;
- в) продаж активів проєкту частинами;
- г) відмова від реалізації проєкту після підготовчого етапу з втратою витрат на проєктування;
- д) залучення до проєкту нових партнерів із втратою частини прав на проєкт.

8. Обрати точне визначення мети керування проєктом:

- а) досягнення цілей, що відповідають розробленій інвестиційній стратегії;
- б) досягнення максимально можливих темпів приросту капіталу;
- в) досягнення максимальної прибутковості при заданому рівні ризику;
- г) постійний аналіз і коригування інвестиційної програми з метою досягнення стабільних темпів зростання капіталу.

9. Обрати точне визначення завдання експертизи проєкту:

- а) визначення реальності досягнення інвестором поставлених цілей;
- б) пошук слабких місць і помилок проєкту;

- в) перевірка відповідності проекту набору стандартних вимог до проектів;
- г) оцінка потенційної ліквідності проекту;
- д) перевірка потенційної можливості реалізації проекту.

10. Обрати з переліку аспектів аналізу інвестиційного проекту два найважливіших:

- а) достовірність використаної інформації;
- б) якість і повнота обґрунтувань і розрахунків;
- в) відповідність загальноекономічним умовам для інвестицій у країні;
- г) відповідність поточним критеріям прибутковості й ризику;
- д) внутрішня узгодженість проекту;
- е) відповідність зовнішньому середовищу проекту.

11. Правомірність включення в документ додаткових умов і вимог визначається:

- а) формальною експертизою документів для обґрунтування інвестицій;
- б) технічною експертизою документів для обґрунтування інвестицій;
- в) юридичною експертизою документів для обґрунтування інвестицій;
- г) економічною експертизою документів для обґрунтування інвестицій.

12. Наявність і предметність результатів патентного дослідження, що використовується для реалізації проекту, визначається:

- а) формальною експертизою документів для обґрунтування інвестицій;
- б) технічною експертизою документів для обґрунтування інвестицій;
- в) юридичною експертизою документів для обґрунтування інвестицій;
- г) економічною експертизою документів для обґрунтування інвестицій.

13. На якій фазі інвестиційного циклу реалізується механізм постійного нагляду та контролю за процесом освоєння інвестицій:

- а) передінвестиційній;
- б) інвестиційній;

- в) експлуатаційній;
- г) п. а) і б);
- д) п. б) і в);
- е) п. а), б) і в).

14. Середні за масштабом проекти потребують:

- а) попередньої експертизи інвестиційного проекту;
- б) основної експертизи інвестиційного проекту;
- в) завершальної експертизи інвестиційного проекту;
- г) п. а) і б);
- д) п. б) і в);
- е) п. а), б) і в).

15. Фінансовий моніторинг проекту здійснюють:

- а) генеральний підрядник;
- б) інвестори;
- в) іжинірингова фірма;
- г) страхова та перестрахова компанії;
- д) аудитори;
- е) фінансуючий банк;
- є) постачальники;
- ж) генеральний проектувальник.

16. Аналіз інституціональних аспектів проекту виконується під час:

- а) попередньої експертизи інвестиційного проекту;
- б) основної експертизи інвестиційного проекту;
- в) завершальної експертизи інвестиційного проекту.

17. Рейтинг проекту визначається на етапі:

- а) попередньої експертизи інвестиційного проекту;
- б) основної експертизи інвестиційного проекту;
- в) завершальної експертизи інвестиційного проекту.

18. Оцінка екологічних аспектів інвестиційного проекту проводиться при:

- а) попередній експертизі інвестиційного проекту;
- б) основній експертизі інвестиційного проекту;
- в) заключній експертизі інвестиційного проекту.

19. Оцінка проекту за допомогою методів аналізу ризику інвестицій обов'язково застосовується для:

- а) малих інвестиційних проектів;
- б) середніх інвестиційних проектів;

- в) великих інвестиційних проєктів;
- г) зазначених у п. а), б) і в).

20. Об'єктивна та незалежна оцінка ефективності витрат коштів у процесі реалізації проєкту за визначеним планом, що охоплює реалізацію проєкту від затвердження до здачі в експлуатацію, а також технічне та фінансове функціонування об'єкта після прийняття в експлуатацію, є:

- а) фінансовим аналізом;
- б) постаудитом;
- в) моніторингом інвестиційного проєкту.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

Нормативно-правова

1. Закон України “Про режим іноземного інвестування” від 19 березня 1996 р.
2. Закон України “Про промислово-фінансові групи” від 21 листопада 1995 р.
3. Закон України “Про цінні папери і фондовий ринок” від 23 лютого 2006 № 3480-IV.
4. Закон України “Про державне регулювання ринку цінних паперів в Україні” від 30 жовтня 1996 № 448/96-ВР.
5. Закон України “Про зовнішньоекономічну діяльність” від 16 квітня 1991 р. // Збірник “Законо України”. Інститут законодавства Т. 2. — К., 1996. — С. 1–39.
6. Закон України “Про інвестиційну діяльність” від 18 вересня 1991 р. // Збірник “Законо України”. Інститут законодавства Т. 2. — К., 1996. С. 3–17.
7. Закон України “Про підприємництво” від 26 лютого 1991 р. // Збірник “Законо України”. Інститут законодавства Т. 2. — К., 1996. — С. 191–200.
8. Закон України “Про власність” від 7 лютого 1991 р. // Збірник “Законо України”. Інститут законодавства Т. 2. — К., 1996. — С. 1–57.
9. Закон України “Про банки і банківську діяльність” від 7 грудня 2000 № 2121-III.
10. Закон України “Про страхування” від 7 квітня 1996.
11. Закон України “Про заставу” від 2 жовтня 1992 р.

12. *Закон України* “Про загальні основи створення і функціонування спеціальних /вільних/ економічних зон” від 13 жовтня 1992 р.
13. *Закон України* “Про фінансові послуги та державне регулювання ринків фінансових послуг” від 12.07.01 № 2664-III // Уряд. кур’єр. — 2001. — 23 серпня.
14. *Указ Президента України* “Про заходи щодо поліпшення інвестиційного клімату в Україні” від 12.06.01 № 512/2001.
15. *Постанова КМУ* “Порядок підготовки та реалізації проектів економічного і соціального розвитку України, які підтримуються міжнародними фінансовими організаціями”, від 10.10.01 № 1317.
16. *Постанова НБУ* “Про врегулювання порядку здійснення іноземними інвесторами інвестицій в Україну” 20.07.99 № 356 // Додаток до Вісника НБУ. — 1999. — № 10.
17. *Постанова КМУ* “Положення про порядок державної реєстрації договорів (контрактів) про спільну інвестиційну діяльність за участю іноземного інвестора” від 30.01.97 № 112.
18. *Положення про порядок іноземного інвестування в Україну*: Затв. Постановою Правління НБУ від 10.08.05 № 280, Зареєстр. в МЮ України 29.08.05 № 947/1122.
19. *Постанова НБУ* “Положення про порядок надання резидентам України індивідуальних ліцензій на отримання кредитів в іноземній валюті від іноземних кредиторів” від 28 вересня 1995 р. № 244.
20. *Розпорядження* “Про заходи щодо поліпшення інвестиційної привабливості України” Розпорядження Кабінету Міністрів України № 55-р від 22.02.01.
21. *Методика інтегральної оцінки інвестиційної привабливості підприємств та організацій*, Агентство з питань запобігання банкрутству підприємств та організацій 23.02.98 № 22: Зареєстровано в МЮУ 31.03.98 № 214/2654

Основна

22. *Бланк І. А.* Інвестиційний менеджмент: К., МП “ІТЕМ”, 1995, — 447 с.
23. *Блохина В. Г.* Инвестиционный анализ. — Ростов н/Д: Феникс, 2004. — 320 с.
24. *Борщ Л. М.* Інвестування: теорія і практика: Навч. посіб. — К.: Знання, 2005.

25. Бузова И. А., Маховикова Г. А., Терехова В. В. Коммерческая оценка инвестиций: Учебник / Под ред. В. Е. Есипов. — СПб.: Питер, 2003. — 432 с.
26. Верб О. В., Загородний М. О. Проектний аналіз. — К.: Наук. думка, 2000.
27. Верб В. А., Гребешкова О. М., Востряков О. В. Проектний аналіз: Навч.-метод. посіб. для самост. вивч. дисципліни. — К.: КНЕУ, 2002. — 298 с.
28. Вісящев В. А., Поважний О. С., Степанчук С. С. Теоретичні і методичні основи проектного аналізу. — Донецьк: ДонДАУ, 2003.
29. Волков И. М., Грачева М. В. Проектный анализ: Учебник. — М.: ЮНИТИ, 1998.
30. Гойко А. Ф. Методи оцінки ефективності інвестицій та пріоритетні напрями їх реалізації. — К.: ВІРІ-Р, 1999. — 320 с.
31. Гончаров А. Б. Инвестування: Навч. посіб. — Х.: ВД “ІНЖЕК”, 2004.
32. Грачева М. В. Анализ проектных рисков: Учеб. пособие. — М.: ЗАО “Финстатинформ”, 1999.
33. Гуторов О. І. Проектний аналіз: Навч.-метод. посіб. для самост. вивчення дисципліни. — Х.: РВВ ХДАУ ім. В. В. Докучаєва, 2001. — 210 с.
34. Данілов О. Д., Івашина Г. М., Чумаченько О. Г. Инвестування: Навч. посіб. — Ірпінь, 2001.
35. Жданов В. П. Организация и финансирование инвестиций. — Калининград: Янтарный сказ, 2000.
36. Загородний А. Г., Стадницький Ю. І. Менеджмент реальних інвестицій: Навч. посіб. — К.: Знання, КОО, 2000. — 209 с.
37. Игонина Л. Л. Инвестиции: Учебник / Под ред. В. А. Слепова. — М.: Юрист, 2002. — 480 с.
38. Идрисов А. Б. Стратегическое планирование и анализ эффективности инвестиций. — М.: ИНФРА-М., 1996.
39. Ковалев В. В. Методы оценки инвестиционных проектов. — М.: Финансы и статистика, 1999.
40. Крутка Я. Д. Прогресивні методи оцінки та обліку інвестиційних ресурсів. — Тернопіль: Економічна думка, 2000. — 354 с.
41. Крушвиц Л. Инвестиционные расчеты / Пер. с нем. под. общ. ред. В. В. Ковалева, З. А. Сабова. — СПб.: Питер, 2001. — 432 с.
42. Лоренс Дж. Гитман, Майкл Д. Джонк. Основы инвестирования: Пер. с англ. — М.: Дело. 1997. — 991 с.

43. *Майорова Т. В.* Інвестиційна діяльність: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К.: ЦУЛ, 2003.
44. *Мойсеєнко І. П.* Інвестування: Навч. посіб. — К.: Знання, 2006.
45. *Музиченько А. С.* Інвестиційна діяльність в Україні: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. — К.: Кондор, 2005.
46. *Мертенс А.* Інвестиції: Курс лекцій по сучасній фінансовій теорії. — К.: КИИ, 1997.
47. *Нечаєв Г. І., Коломієць О. С., Коломієць Ю. О.* Введення до проектного аналізу: Навч. посіб. — Луганськ: Вид-во Східноукраїнського нац. ун-ту ім. В. Даля, 2003.
48. *Нікбахт, Гропеллі.* Фінанси. Основи: Пер. з англ. — К., 1993. — 383 с.
49. *Новицький В. Є.* Міжнародна економічна діяльність України: Підручник. — К., 2003.
50. *Носова О. В.* Іноземні інвестиції в транзитивній економіці України: Монографія. — Х., 2001.
51. *Отецький В. Л.* Інвестиції та інновації: проблеми теорії та практики. — К.: ІАЕ УААН, 2003.
52. *Пересада А. А., Смирнова О. О., Онікієнко С. В., Ляхова О. О.* Інвестування: Навч.-метод. посіб. — К.: КНЕУ, 2001.
53. *Пересада А. А., Коваленко Ю. М., Онікієнко С. В.* Інвестиційний аналіз: Підручник — К.: КНЕУ, 2005 — 485 с.
54. *Пересада А. А.* Управління інвестиційним процесом: Монографія. — К.: Лібра, 2002. — 472 с.
55. *Пересада А. А., Майорова Т. В.* Інвестиційне кредитування: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2002.
56. *Пособие ЕРНСТ энд ЯНГ по составлению бизнес-плана:* Пер. с англ. — 2-е изд. — М.: Джон Уайли энд Санз, 1995. — 224 с.
57. *Роберт Н. Холт, Сет Б. Барнес.* Планирование инвестиций: Пер. с англ. — М., — 118 с.
58. *Сборник бизнес-планов с комментариями и рекомендациями /* Под ред. В. М. Попова. — М.: Финансы и статистика, 1998.
59. *Савчук В. П., Прилипко С. И., Величко Е. Г.* Анализ и разработка инвестиционных проектов: Учеб. пособие. — К.: Абсолют-В, Ольга, 1998. — 304 с.
60. *Слав'юк Р. А.* Фінанси підприємств: Навч. посіб. — К.: ЦУЛ, 2002. — 460 с.
61. *Татаренко Н. О., Поручник А. М.* Теорії інвестицій: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2000. — 160 с.

62. *Торгова Л. В., Хитра О. В.* Спільні підприємства в Україні: організаційно-економічний механізм і ефективність функціонування. — К., 2001.
63. *Уолш К.* Ключові фінансові показники: аналіз та управління розвитком підприємства / Пер. с англ. Л. Л. Лазебного. — К.: Наук. думка, 2001. — 367 с.
64. *Фабоцци Фрэнк Дж.* Управление инвестициями. Пер. с англ. — М.: ИНФРА-М, 2000.
65. *Федоренко В. Г.* Инвестознавство: Підручник. — 3-тє вид., допов. — К.: МАУП, 2004. — 408 с.
66. *Циглик І. І., Кропельницька С. О., Білий М. М., Мозіль О. І.* Аналіз і розробка інвестиційних проєктів: Навч. посіб. — К.: Центр навч. літ-ри, 2005. — 160 с.
67. *Шарп У., Александер Г., Бейли Дж.* Инвестиции. — М.: ИНФРА-М, 1998.
68. *Шклярук С. Г.* Портфельное инвестирование. Теория и практика. Курс лекций по инвестированию, формированию и управлению инвестиционным портфелем: Учеб. пособие. — К.: Нора-принт, 2000. — 367 с.
69. *Щукін Б. М.* Інвестування: Курс лекцій. — К.: МАУП, 2004. — 213 с.
70. *Щукін Б. М.* Аналіз інвестиційних проєктів: Конспект лекцій. — К.: МАУП, 2002. — 128 с.

Додаткова

71. *Акціонерні товариства: Залучення інвестицій / Авт.-уклад. А. Є. Маркелов, Шумейко; Уклад. Г. С. Шестопал* — К.: Українська інвестиційна газета, 1997. — 416 с.
72. *Бизнес-план инвестиционного проекта: Отечественный и зарубежный опыт. Современная практика и документация.* — М.: Финансы и статистика, 1997.
73. *Бизнес-план: Метод. материалы / Под. ред. проф. Р. Г. Маниловского.* — М.: Финансы и статистика, 1995.
74. *Бирман Г., Шмидт С.* Экономический анализ инвестиционных проектов: Пер. с англ. — М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1999.
75. *Бернстайн Л. А.* Анализ финансовой отчетности: Пер. с англ. — М.: Финансы и статистика, 1996. — 623 с.

76. Булеев И. П., Богачев С. В., Мельникова М. В. Промышленные корпорации: особенности развития и принятия решений: Монография. — Донецк, 2003.
77. Внукова Н. М. Ринок фінансових послуг: Навч.-метод. посіб. — Х.: ІНЖЕК, 2004. — 276 с.
78. Грибалеv Н. П., Игнат'єва И. Г. Бизнес-план: Практ. руководство по составлению. — СПб., 1994. — 158 с.
79. Губський Б. В. Інвестиційні процеси в глобальному середовищі. — К.: Наук. думка, 1998.
80. Денисенко М. П. Основи інвестиційної діяльності: Підручник. — К.: Алерта, 2003.
81. Денисенко М. П. Планування — важлива складова інвестування. — К.: МАУП, 2001. — 48 с.
82. *Инвестология*: наука про інвестування / За ред. проф. С. К. Реверчука. — К.: Атіка, 2001.
83. *Инвестиционно-финансовый* портфель (Книга инвестиционного менеджера. Книга финансового посредника) / Отв. ред. Ю. Б. Рубин, В. И. Солдаткин. — М., 1999.
84. Катасонов В. Ю., Морозов Д. С., Петров М. В. Проектное финансирование: мировой опыт и перспективы для России: Монография. — 3-е изд., перераб. и доп. — М.: Анкил, 2001. — 312 с.
85. Кондрашов О. М., Пашута М. Т. Стан та ефективність інноваційної діяльності в промисловості України. — К.: Наук. світ, 2001. — 51.
86. Крыжановский В. Г., Лапенков В. И., Лютер В. И. и др. Антикризисное управление / Под ред. Э. С. Минаева, В. П. Панагушина. — Учеб. пособие для технических вузов. — М.: Приор, 1998. — 432 с.
87. Липсиц И. В., Косов В. В. Инвестиционный проект: методы подготовки и анализа: Учеб.-справ. пособие. — М.: Бэк, 1996.
88. Лунев Н., Макаревич Л. Бизнес-план для получения инвестиций: Метод. рекомендации. — М.: Внешсигма, 1995.
89. Мансухані Г. Р. Золоте правило інвестування: Пер. з англ. — М., 1995. — 93 с.
90. Макаревич Л. М. Оценка эффективности планируемых вложений // Менеджмент в России и за рубежом. — 2003. — № 2. — С. 21–26.
91. Маховикова Г. А., Кантор В. Е. Инвестиционный процесс на предприятии. — СПб.: Питер, 2001.

92. *Мельник В. В., Козюк В. В.* Міжнародна інвестиційна діяльність: Навч. посіб. — Тернопіль, 2003.
93. *Міжнародні фінанси: Підручник / О. І. Рогач, А. С. Філіпенко, Т. С. Шеремет та ін.; За ред. О. І. Рогач.* — К., 2003.
94. *Норкотт Д.* Принятие инвестиционных решений: Пер с англ. — М.: Банки и биржи, ЮНИТИ, 1997.
95. *Роуз Питер.* Банковский менеджмент: Пер. с англ. — М.: Академия народного хозяйства при Правительстве Российской Федерации, 1995. — 743 с.
96. *Роберт Н. Холт.* Основы финансового менеджмента: Пер. с англ. — М., 1993. — 506 с.
97. *Рогач О. І.* Міжнародні інвестиції: теорія та практика бізнесу транснаціональних корпорацій. — К.: Либідь, 2005. — 715 с.
98. *Рокоча В. В., Плотников О. В., Новицький В. Є., Кудирко Л. П., Сльозко О. О.* Транснаціональні корпорації: Навч. посіб. — К., 2001.
99. *Рут Ф. Р., Філіпенко А.* Міжнародна торгівля та інвестиції: Пер. з англ. — К.: Основи, 1998.
100. *Смирнов А. Л.* Организация финансирования инвестиционных проектов. — М.: 1993.
101. *Смолянська О. Ю.* Фінансовий ринок: Навч. посіб. — К.: Центр навч. літ-ри, 2005.
102. *Страховий та інвестиційний менеджмент: Підручник / В. Г. Федоренко, В. Б. Захожай, О. Г. Чувардинський та ін.* — К.: МАУП, 2002. — 344 с.
103. *Терещенко О. О.* Фінансова діяльність суб'єктів господарювання: Навч. посіб. — К.: КНЕУ, 2003. — 554 с.
104. *Управление инвестициями: В 2 т. / В. В. Шеремет, В. М. Павлюченко, В. Д. Шапиро и др.* — М.: Высш. шк., 1998.
105. *Управление проектами / В. Д. Шапиро и др.* — СПб.: ДваТри, 1996.
106. *Федоренко В. Г.* Іноземне інвестування економіки України. — К.: МАУП, 2004. — 270 с.
107. *Федоренко В. Г., Іткін О. Ф., Степанов Д. В. та ін.* Інвестиційні процеси в промисловості України: Монографія / За наук. ред. В. Г. Федоренка. — К.: Наук. світ, 2001. — 447 с.
108. *Черкасов В. Е.* Международные инвестиции: Учеб.-практ. пособие. — М.: Дело, 1999.

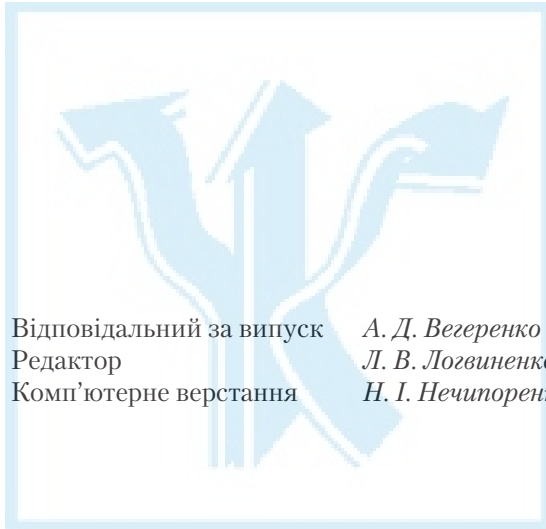
109. Ченг Ф. Ли, Джозеф И. Финетти *Финансы корпораций*. — М.: Инфра-М, 2000.
110. Шелудько В. М. *Фінансовий ринок: Навч. посіб.* — К.: Знання-Прес, 2002. — 535 с.
111. Шелудько В. М. *Фінансовий менеджмент: Підручник*. — К.: Знання, 2006. — 439 с.
112. Шклярук С. Г. *Финансовая система: структура, механизм функционирования, оптимизация. Финансовые рынки, финансовые институты и участники, финансовые инструменты, методы анализа, регулирование и оптимизация: Монография*. — К.: Нора-принт, 2003. — 568 с.

Електронні джерела

- <http://www.oecd.org>. — офіційний сайт організації економічного співробітництва та розвитку (ОЕСР), надає інформацію щодо індикаторів розвитку країн ОЕСР.
- <http://www.standartsandpoors.com> — сайт компанії Standarts & Poors, інформація щодо ризиків, рейтингів фінансових інструментів.
- <http://www.moody.com> — сайт рейтингового агенства Moody's, інформація щодо ризиків, рейтингів фінансових інструментів.
- <http://www.transnationale.org>. — надає інформацію про більш ніж 10000 компаній, включаючи ТНК.
- <http://www.finance.yahoo.com> — новини світового бізнесу, інвестицій та фінансів.
- <http://www.fdi.eu.com> — інформація щодо світових потоків ПІІ та діяльності ТНК.
- <http://www.ssmc.gov.ua> — офіційний сайт Державної комісії по цінним паперам та фондовому ринку.
- <http://www.rada.gov.ua> — офіційний сайт Верховної Ради України.
- <http://www.ufs.com.ua>. — український фінансовий сервер.
- <http://www.investfunds.com.ua> — інформаційний фінансовий сервер.

ЗМІСТ

Пояснювальна записка.....	3
Тематичний план дисципліни “Аналіз інвестиційних проектів”.....	5
Зміст самостійної роботи з дисципліни “Аналіз інвестиційних проектів”.....	5
Список літератури.....	51

Відповідальний за випуск   *А. Д. Вегеренко*
Редактор   *Л. В. Логвиненко*
Комп'ютерне верстання   *Н. І. Нечипоренко*

МАУП
Зам. № ВКЦ-3669

Підп. до друку 10.11.08. Формат 60×84/₁₆. Папір офсетний
Друк ротатійний трафаретний.
Ум. друк арк. 3,5. Обл.-вид. арк. 3,2. Наклад 50 пр.
Міжрегіональна Академія управління персоналом (МАУП)
03039 Київ-39, вул. Фрометівська, 2, МАУП
ДП «Видавничий дім «Персонал»
03039 Київ-39, просп. Червонозоряний, 119, літ. ХХ
*Свідоцтво про внесення до Державного реєстру
суб'єктів видавничої справи ДК № 3262 від 26.08.2008*